

te whawhai; kei te utu i nga moni paro; i nga moto-ka, ma te Merikana e toru miriona i te tau; i nga mihini korero haereere. Ko te hunga whai moni kei te noho kikii, kia ea ai nga take huhua, me te tiaki i te toenga o a ratou taonga. Kua heke te wariu o te wuuru me te kiriimi ki to te wa ra ano i mua o te whawhai. Ki te heke o enei, e tika ana kia heke o era atu katoa, no te mea ko te iwi-tuara tenei o te Motu. Engari kaore i te pera. Kei te mau tonu mai te utu o te rohi i te 7 kapa, a tena e 9 kapa a nga rangi ake nei. He tohu tenei he tarun noa tenei mo te wa poto. Kaore hoki i orite te hoki o nga moka e rua, o te hoko atu o te tango mai.

E ki ana nga tohunga o te Pakeha he ture whanui tonu tenei no te ao. Hei ia tekau tau e momona ana te utu o nga taonga ka makere iho ano ki te utu iti. Na ka piki atu ano.

I te mea kua raro te utu o nga taonga me te moni, ka raro hoki te oranga mo te tangata. Kaore pea taua te Maori e tino whara nui i tenei. Ka ora noa atu taua i nga kai maori i te tuna, i te watakarihi, i te taewa. Ko te Pakeha ia tino nui te tarauutanga. Ko te mahi a te Pakeha tona whenua, tona oranga. Ka kore nei he moni, ka kore hoki he mahi. He tokomaha kei te unu wai hupa i nga taone nunui.

Ko te rongoa mo tenei mate ko te penapena, me te tupato. Pehia nga hiahia maha e korerotia ra i te kauwhau a te Pihopa o Waiapu.

“AOTEAROA”

Me pewhea ra e tau pai ai te take e tautohetia nei, mo te ingoa nei Aotearoa? Ahakoa kua whakapuputa nga waka nei i tana i mohio ai mo tenei take, engari kaore tetahi e whakaae ki te whakamarama a tetahi. Te aronga nei kua pau nga whakamarama e mohiotia ana mo tenei take. Tena ranei itiiti nei a te Wairama kei te toe ka kopi te taha ki a ia.

E whakaaro ana te Toa, pena e taea nga kai-korero o tenei take te karanga kia whaiti ki tetahi wahi aata-korero ai mo tenei take, tena pea e oti he tatutanga pai mo tenei take. Me ata whakarite hoki he tiati me ona ateha, ara he komiti hei aata whiriwhiri, wananga, uiui, i nga korero a nga kai-korero. Ko te mea nui ke ia, ko te oti o tetahi korero rite mo te Motu. Ma te peneitia e mau ai ki roto i nga pukapuka he korero oti, ara he kupu kotahi hei taonga mo nga whakareanga e heke iho nei.

Ko tetahi hui pai hei whakahaerenga i tenei take ko te Hui Tenchi ka tu nei ki Akarana a te Mahe e heke iho nei. Ka rupeke nga tamariki matau o te Motu ki taua hui. Ka ngawari hoki te utu mo te tereina. Ki te taea e nga morehu